

I. DISPOSICIONS GENERALS

MINISTERI DE LA PRESIDÈNCIA

5714 *Reial decret 422/2011, de 25 de març, pel qual s'aprova el Reglament sobre les condicions bàsiques per a la participació de les persones amb discapacitat en la vida política i en els processos electorals.*

La Constitució espanyola de 1978 estableix a l'article 9.2 que correspon als poders públics promoure les condicions perquè la llibertat i la igualtat de l'individu i dels grups en què s'integra siguin reals i efectives. Així mateix, a l'article 49 disposa que els poders públics han de realitzar una política d'integració de les persones amb discapacitat per al gaudi dels drets que el títol I de la Constitució espanyola atorga a tots els ciutadans. Entre aquests drets hi ha el que reconeix l'article 23, que estableix que tots els ciutadans tenen el dret a participar en els afers públics directament o per mitjà de representants, lliurement elegits en eleccions periòdiques per sufragi universal.

En compliment dels preceptes constitucionals esmentats es va dictar la Llei 13/1982, de 7 d'abril, d'integració social dels minusvàlids, que va recollir una sèrie de mesures tendents a impulsar el procés d'inclusió de les persones amb discapacitat. Posteriorment es va aprovar la Llei 51/2003, de 2 de desembre, d'igualtat d'oportunitats, no-discriminació i accessibilitat universal de les persones amb discapacitat (LIONDAU), que va introduir un nou concepte d'accessibilitat universal basat en el disseny per a tots i l'autonomia personal. Aquest concepte va unit al model de «vida independent» que, com es manifesta en l'exposició de motius de la Llei, «defensa una participació més activa d'aquestes persones en la comunitat sobre unes bases noves: com a ciutadans titulars de drets; subjectes actius que exerceixen el dret a prendre decisions sobre la seva pròpia existència i no mers pacients o beneficiaris de decisions alienes.»

La Llei 51/2003, de 2 de desembre, contenia en la disposició final cinquena un mandat dirigit al Govern per a l'establiment de les condicions bàsiques d'accessibilitat i no-discriminació que han de complir els entorns, productes i serveis necessaris per a la participació de les persones amb discapacitat en la vida política i en els processos electorals.

En aquesta línia de fer efectiva l'accessibilitat, la Llei orgànica 9/2007, de 8 d'octubre, de modificació de la Llei orgànica 5/1985, de 19 de juny, del règim electoral general, va modificar l'apartat segon de l'article 87 de la Llei esmentada i va establir que «el Govern, amb l'informe previ de la Junta Electoral Central, ha de regular sobre un procediment de votació per a les persones cegues o amb discapacitat visual que els permeti exercir el seu dret de sufragi, i que garanteixi el secret del vot.» El Reial decret 1612/2007, de 7 de desembre, pel qual es regula el procediment de vot accessible que facilita a les persones amb discapacitat visual l'exercici del dret de sufragi, va desplegar aquest mandat legal, i es va emparar, al seu torn, en l'habilitació que preveu la disposició addicional segona de la Llei orgànica 5/1985, de 19 de juny.

Per la seva banda, la Llei 27/2007, de 23 d'octubre, per la qual es reconeixen les llengües de signes espanyoles i es regulen els mitjans de suport a la comunicació oral de les persones sordes, amb discapacitat auditiva i sordcegues, fa referència en els articles 13 i 22 a l'accessibilitat i la participació política d'aquestes persones.

Així mateix, es pot destacar la Convenció de les Nacions Unides sobre els drets de les persones amb discapacitat, ratificada per Espanya el 23 de novembre de 2007 i en vigor des del dia 3 de maig de 2008, que estableix a l'article 29 que els estats part han de garantir a les persones amb discapacitat l'exercici dels drets polítics en igualtat de condicions, entre altres maneres, mitjançant la garantia que els procediments, instal·lacions i materials siguin adequats, accessibles i fàcils d'entendre i d'utilitzar.

En compliment del mandat que conté la Llei 51/2003, de 2 de desembre, i sense perjudici de les competències que corresponen a les comunitats autònomes, a les entitats locals i a l'Administració electoral, aquest Reial decret aprova el Reglament pel qual es regulen les condicions bàsiques per a la participació de les persones amb discapacitat en la vida política i en els processos electorals.

El Reglament que aprova aquest Reial decret s'estructura en tres capítols. En el capítol I es contenen les disposicions generals; el capítol II estableix, d'una banda, una sèrie de previsions i mesures per aconseguir l'accessibilitat de les persones amb discapacitat en els processos electorals, sense perjudici de la realització dels ajustos raonables que siguin procedents i, d'altra banda, mesures d'acció positiva. Així mateix, el capítol II es divideix en dues seccions: la primera es refereix a les condicions bàsiques d'accessibilitat i no-discriminació exigibles en tots els processos electorals i la segona secció s'ocupa de les condicions específiques dels processos electorals la gestió dels quals competeix a l'Administració General de l'Estat. El capítol III disposa les mesures que poden tenir en compte les organitzacions polítiques amb la finalitat de promoure l'accessibilitat i la no-discriminació per a la participació de les persones amb discapacitat en la vida política.

Aquest Reial decret ha estat elevat per a informe al Ministeri de Política Territorial i Administració Pública, al Consell Nacional de Discapacitat i a la Junta Electoral Central. En l'elaboració hi han participat mitjançant consultes les organitzacions representatives de les persones amb discapacitat i les seves famílies, així com les comunitats autònomes i les organitzacions més representatives d'entitats locals a escala nacional.

En virtut d'això, a proposta conjunta del ministre de l'Interior i de la ministra de Sanitat, Política Social i Igualtat, amb l'aprovació prèvia del ministre de Política Territorial i Administració Pública, d'acord amb el Consell d'Estat i amb la deliberació prèvia del Consell de Ministres en la reunió del dia 25 de març de 2011,

DISPOSO:

Article únic. *Aprovació del Reglament.*

S'aprova el Reglament sobre les condicions bàsiques per a la participació de les persones amb discapacitat en la vida política i en els processos electorals, el text del qual s'inclou a continuació.

Disposició addicional primera. *Concurrència de processos electorals i consultes populars.*

En el supòsit que se celebrin de manera concurrent processos electorals o consultes populars la gestió dels quals competeixi a l'Administració General de l'Estat i un o diversos processos electorals o consultes populars la gestió dels quals correspongui a les administracions autonòmiques, les dues administracions públiques han de col·laborar per garantir que les condicions bàsiques per a la participació de les persones amb discapacitat en els processos electorals i consultes populars es compleixin de manera homogènia, eficaç i eficient.

Disposició addicional segona. *Informes, estudis i guies de bones pràctiques.*

L'any posterior a la celebració de cada procés electoral o consulta popular la gestió dels quals competeixi a l'Administració General de l'Estat s'ha d'elaborar un informe d'avaluació sobre l'aplicació d'aquest Reial decret. L'informe esmentat s'ha d'elevat al Ple del Consell Nacional de la Discapacitat i a la Junta Electoral Central.

Després de cada celebració de les eleccions al Parlament Europeu s'ha de realitzar un estudi integral sobre accessibilitat en els processos electorals i consultes populars que hagin tingut lloc durant el període de temps transcorregut.

Tant l'informe d'avaluació com l'estudi integral han de contenir referències a indicadors quantitativs i qualitativs.

A la llum de les conclusions obtingudes en els informes i estudis realitzats s'han d'elaborar guies de bones pràctiques en matèria d'accessibilitat i no-discriminació de les persones amb discapacitat amb la finalitat d'aconseguir la participació de les persones amb discapacitat en la vida política i en els processos electorals.

Disposició addicional tercera. *Divulgació.*

El Ministeri de l'Interior ha d'elaborar materials divulgatius en format accessible per informar, tant els gestors electorals com els electors amb discapacitat, sobre les condicions bàsiques d'accessibilitat i no-discriminació que conté aquest Reglament.

Disposició transitòria única. *Terminis.*

1. Els entorns, productes i serveis nous, relacionats amb la participació de les persones amb discapacitat en la vida política i en els processos electorals han de complir les condicions bàsiques d'accessibilitat i no-discriminació que conté el Reglament aprovat pel present Reial decret a partir de l'entrada en vigor d'aquest.

2. Els entorns, productes i serveis existents en el moment d'entrada en vigor d'aquest Reial decret i tota disposició, criteri o pràctica relacionada amb la participació de les persones amb discapacitat en la vida política i en els processos electorals han de complir les condicions bàsiques que aquest preveu per a les persones amb discapacitat en la celebració de les pròximes eleccions de diputats i senadors a Corts Generals.

Disposició final primera. *Títol competencial.*

1. Aquest Reial decret es dicta a l'empara del que preveu l'article 149.1.1a de la Constitució, que atribueix a l'Estat la competència exclusiva per regular les condicions bàsiques que garanteixin la igualtat de tots els espanyols en l'exercici dels drets i en el compliment dels deures constitucionals.

2. Les administracions autonòmiques i l'Administració local, en l'àmbit de les respectives competències, poden establir totes les condicions d'accessibilitat i mesures específiques addicionals que considerin pertinents per afavorir l'accessibilitat i no-discriminació de les persones amb discapacitat en els processos electorals i les consultes populars.

Disposició final segona. *Facultats de desplegament.*

S'habilita els ministres de l'Interior i de Sanitat, Política Social i Igualtat per dictar totes les disposicions que siguin necessàries per al desplegament i l'execució del que disposa aquest Reial decret.

Disposició final tercera. *Entrada en vigor.*

Aquest Reial decret entra en vigor al cap de vint dies de la publicació en el «Butlletí Oficial d'Estat».

Madrid, 25 de març de 2011.

JUAN CARLOS R.

El ministre de la Presidència,
RAMÓN JÁUREGUI ATONDO

REGLAMENT SOBRE LES CONDICIONS BÀSIQUES PER A LA PARTICIPACIÓ DE LES PERSONES AMB DISCAPACITAT EN LA VIDA POLÍTICA I EN ELS PROCESSOS ELECTORALS

CAPÍTOL I

Disposicions generals

Article 1. *Objecte.*

L'objecte d'aquest Reglament és regular les condicions bàsiques d'accessibilitat i no-discriminació que han de complir els entorns, productes i serveis necessaris per a la participació de les persones amb discapacitat en la vida política i en els processos electorals.

Article 2. *Igualtat d'oportunitats i no-discriminació.*

L'Administració ha de vetllar pel respecte al dret a la igualtat d'oportunitats de les persones amb discapacitat en l'accés als locals i a les meses electorals, i per la no-discriminació.

CAPÍTOL II

Condicions bàsiques d'accessibilitat i no-discriminació per a la participació de les persones amb discapacitat en els processos electorals

Secció 1a Condicions bàsiques exigibles en tots els processos electorals

Article 3. *Accessibilitat dels locals electorals.*

1. Es garanteix l'accés a les persones amb discapacitat als locals i meses electorals.

2. En tot procés electoral, els ajuntaments han de proposar a les delegacions provincials de l'Oficina del Cens Electoral locals accessibles per ubicar-hi les seccions i les meses electorals. En el supòsit que no hi hagi cap local accessible i aquest aspecte el justifiqui la Delegació Provincial de l'Oficina del Cens Electoral corresponent davant la Junta Electoral competent, aquesta ha d'adoptar les mesures necessàries perquè els locals disponibles siguin accessibles durant la jornada electoral.

3. Els electors poden presentar reclamacions respecte a locals electorals que incompleixin els requisits legals d'accessibilitat dins dels terminis i segons el procediment que preveu l'article 24.3 de la Llei orgànica 5/1985, de 19 de juny.

Article 4. *Meses electorals, suports complementaris i intèrprets de les llengües de signes.*

1. Les administracions públiques han de proporcionar a les persones sordes o amb discapacitat auditiva, usuàries de la llengua de signes espanyola o, si s'escau, de les llengües de signes pròpies de les comunitats autònomes, que hagin estat designades membres de mesa electoral, un servei gratuït d'interpretació de llengua de signes a través del corresponent intèrpret, com a suport complementari durant la jornada electoral, sense perjudici del dret d'aquestes persones a excusar l'acceptació del càrrec de membre d'una mesa electoral en els termes que estableix l'article 27.3 de la Llei orgànica 5/1985, de 19 de juny.

2. Aquestes persones poden sol·licitar a la Junta Electoral de Zona aquest servei gratuït d'interpretació de llengua de signes, per escrit i en el termini de set dies que fixa l'article 27.3 de la Llei orgànica 5/1985, de 19 de juny.

3. Els membres de les meses electorals han de vetllar perquè els electors amb discapacitat puguin exercir el dret de vot amb la més gran autonomia possible i han d'adoptar per a això els ajustos raonables que siguin necessaris.

Article 5. Accessibilitat a la informació electoral de caràcter institucional.

1. Les pàgines d'Internet de les administracions públiques amb informació sobre processos electorals han de complir els criteris generals d'accessibilitat al contingut que recull l'article 5 del Reial decret 1494/2007, de 12 de novembre, pel qual s'aprova el Reglament sobre les condicions bàsiques per a l'accés de les persones amb discapacitat a les tecnologies, productes i serveis relacionats amb la societat de la informació i mitjans de comunicació social.

2. Tota la informació institucional i els procediments la gestió dels quals competeix a l'Oficina del Cens Electoral han de ser accessibles.

Article 6. Actes públics de campanya electoral.

1. Els locals oficials i llocs públics, o qualssevol altres espais o recintes autoritzats que els ajuntaments reservin per a la realització gratuïta d'actes de campanya electoral en els processos electorals la gestió dels quals competeixi a l'Administració General de l'Estat han de ser accessibles.

2. Els candidats, partits polítics, federacions, coalicions i les agrupacions d'electors que concorrin a un procés electoral han de procurar que els actes de campanya electoral siguin accessibles.

Article 7. Propaganda electoral.

1. Els candidats, partits polítics, federacions, coalicions i les agrupacions d'electors han de procurar que la propaganda electoral sigui accessible.

2. En els suports d'espais gratuïts de propaganda electoral elaborats pels candidats, partits polítics, federacions, coalicions i agrupacions d'electors s'ha de procurar atendre les necessitats específiques d'accessibilitat de les persones amb discapacitat. Les emissores de televisió i de ràdio de titularitat pública i d'àmbit nacional han de cedir els espais esmentats d'acord amb la legislació vigent.

Secció 2a Condicions d'accessibilitat específiques dels processos electorals la gestió dels quals competeixi a l'Administració General de l'Estat

Article 8. Accessibilitat dels locals electorals.

1. En tot procés electoral la gestió del qual competeixi a l'Administració General de l'Estat els locals electorals on es dugui a terme la votació han de complir les condicions següents:

- a) Ser preferentment locals de titularitat pública i, d'entre aquests, han de tenir prioritat els centres docents, culturals, esportius i recreatius;
- b) Ser accessibles segons el que disposa aquest Reglament; i
- c) Disposar d'una senyalització adequada de les seccions i meses electorals, atenent les condicions tècniques que fixa la norma UNE 170002 «Requisits d'accessibilitat per a la retolació», o norma que la substitueixi.

2. Els locals electorals han de disposar d'un espai concret, accessible i adequat, que garanteixi la privacitat de l'elector i que estigui al més a prop possible de la mesa en la qual li correspongui exercir el dret de sufragi.

3. L'Administració General de l'Estat ha de dissenyar i proveir sistemes de senyalització accessible per als locals electorals corresponents a cada secció i mesa electoral.

Article 9. *Membres de meses electorals i intèrprets de la llengua de signes.*

En els processos electorals i consultes populars la gestió dels quals competeixi a l'Administració General de l'Estat, el Ministeri de Sanitat, Política Social i Igualtat ha de proporcionar els intèrprets de llengua de signes a què es refereix l'article 4 d'aquest Reglament i ha d'establir el sistema de finançament dels serveis prestats per aquests als membres corresponents de mesa electoral.

Article 10. *Accessibilitat a la informació electoral de caràcter institucional.*

1. Les campanyes de caràcter institucional a què es refereix l'article 50.1 de la Llei orgànica 5/1985, de 19 de juny, i que l'Administració General de l'Estat difongui en suport audiovisual han d'utilitzar els serveis de subtitulació, d'audiodescripció, així com d'emissió o interpretació en la llengua de signes espanyola o, si s'escau, en les llengües de signes pròpies de les comunitats autònomes.

2. Els serveis d'atenció telefònica que, si s'escau, l'Administració General de l'Estat posi en marxa han de ser accessibles per a totes les persones amb discapacitat; en especial s'han d'atendre les necessitats de les persones sordes, amb discapacitat auditiva i sordcegues.

Article 11. *Transport d'electors.*

En els processos electorals la gestió dels quals sigui competència de l'Administració General de l'Estat i on es constati l'absència de transport públic accessible al local electoral, l'Administració General de l'Estat ha de proporcionar mitjans de transport gratuïts adequats per a les persones amb discapacitat motriu que ho sol·licitin, sempre que hi hagi disponibilitats pressupostàries.

CAPÍTOL III

Condicions bàsiques d'accessibilitat i no-discriminació per a la participació de les persones amb discapacitat en la vida política

Article 12. *Participació política.*

Als efectes d'aquest Reglament es consideren organitzacions polítiques les que esmenta l'article 44 de la Llei orgànica 5/1985, de 19 de juny.

Article 13. *Actes públics i informació proporcionada per les organitzacions polítiques.*

1. Les organitzacions polítiques han de vetllar perquè les seves activitats públiques siguin accessibles per a les persones amb discapacitat.

2. Als efectes del que disposa l'apartat anterior, les organitzacions polítiques han de procurar facilitar informació accessible, sempre que els sigui possible, entre d'altres, pels mitjans següents:

- a) Pàgines d'Internet.
- b) Documentació impresa que contingui els seus programes electorals o propostes polítiques en formats accessibles per a les persones amb discapacitat.
- c) Serveis d'atenció telefònica.
- d) Suports audiovisuals.

Article 14. *Comunicació sobre bones pràctiques.*

Les organitzacions polítiques poden posar en coneixement del Consell Nacional de la Discapacitat les bones pràctiques que en matèria d'accessibilitat i no-discriminació de les persones amb discapacitat hagin fet efectives.